
Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Verksamhetsberättelse 2019

1 Ansvarsnämndens organisation och sammansättning

1.1 Ansvarsnämndens uppgifter

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar är enligt 10 kap. 8 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om ansvarsnämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 14 kap. kyrkoordningen. Ansvarsnämnden har att utifrån bestämmelserna i 8 kap. 8 § kyrkoordningen pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhåller röster i nomineringsval. Ansvarsnämnden ska vidare, enligt 30 kap. 7 § kyrkoordningen, pröva frågor om biskopars rätt att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden fastställde i inledningen av sin verksamhet en arbetsordning vari bl.a. regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

Vid utgången av år 2019 omfattade Ansvarsnämndens tillsyn 46 biskopar inklusive stiftsbiskoparna.

1.2 Ansvarsnämndens ledamöter och ersättare

Ansvarsnämnden ska enligt 14 kap. 2 § kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen, en ledamot som är präst och antingen har varit ledamot i ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet och en ledamot som är lekman och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet. För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot.

Ansvarsnämnden har under år 2019 bestått av följande ledamöter och ersättare.

Ledamöter

Lagmannen Robert Schött, ordförande, prosten teol. dr Ingemar Söderström, kyrkoherden teol. dr Thomas Stoor och fil. dr Elisabeth Engberg.

Ersättare

F.d. lagmannen Fredrik von Arnold för Robert Schött, kyrkoherden teol. dr Carin Åblad Lundström för Ingemar Söderström, prosten Karl-Gustav Sjögren för Thomas Stoor och professor Eva Forssell-Aronsson för Elisabeth Engberg.

Sekreterare

Rådmannen Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under 2019 har nämnden sammanträtt tre gånger. Sammanträdena har ägt rum den 7 maj, 17 juni och 16 september, samtliga per telefon.

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 14 kap. 2 § fjärde stycket kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i ansvarsnämnden är en jurist som utses av nämnden. Sekreteraren anställs dock av kyrkokansliet som också – efter samråd med ansvarsnämndens ordförande – fastställer ersättning för sekreterarens arbete.

Ansvarsnämnden, som inte avses bedriva någon egen löpande tillsyns- eller utredningsverksamhet, har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för ansvarsnämndens verksamhet har för budgetåret 2019 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet. Under året har nämndens sekreterare biträtt av planeringssekreteraren Karin Bohlin, rättsavdelningen.

Ansvarsnämnden har en egen hemsida som uppdateras genom kyrkokansliets försorg (www.svenskakyrkan.se/ansvarsnamnden).

2 Ansvarsnämndens inriktning och effektmål

Ansvarsnämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad på att avgöra inkomna ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Inriktningen är att medianåldern för avgjorda ärenden inte bör överstiga fyra månader för tillsynsärenden och två månader för ärenden om behörighetsprövning inför biskopsval.

3 Inkomna och avgjorda ärenden

Under året inkom elva ärenden. Tre av dessa avsåg anmälningar mot biskopar, sex avsåg inbjudan att lämna synpunkter på promemorior och två var av administrativ karaktär. Nämnden avgjorde under året sju av dessa ärenden samt ett ärende som inkom under 2018.

4 Prognos om ärendeutvecklingen

Antalet inkomna ärenden var något färre än antalet ärenden som inkom under 2018. Det saknas skäl att anta att antalet ärenden under 2020 kommer att bli fler i förhållande till antalet ärenden 2019.

5 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

En del av förslagen i rättsavdelningens promemoria Vissa frågor om biskopsval, Dnr Ks 2017-1160, har lett till ändringar i kyrkoordningen. Ansvarsnämnden har i remiss-svar den 8 maj 2019 bl.a. framhållit att det finns behov av en mer grundläggande

översyn av proceduren för biskopsval. Ansvarsnämnden utgår från att de frågor som inte redan har behandlats av kyrkomötet kommer att beredas fortsatt. Ansvarsnämnden understryker vikten av att så sker och får hänvisa till det tidigare remissvaret. Ansvarsnämnden ser i övrigt, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 12 juni 2020

Robert Schött
Ordförande

Maria Wetterstrand Hagström
Sekreterare